

Huvudman

Jönköpings kommun
utbildningsforvaltningen@jonkoping.se

Ärendet

Tillsyn av Strömsbergsskolan F – 3 i Jönköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jönköpings kommun att senast **måndag den 8 januari 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärd avseende brister rörande skolenhetens plan mot kränkande behandling. Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Jönköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Jönköpings kommun ska vidta följande åtgärd

Plan mot kränkande behandling

Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna. Planen ska förutom en översikt över de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året innehålla en redogörelse över hur tidigare års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. En reviderad plan mot kränkande behandling, med det innehåll som anges ovan, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 6-8 §§ skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser *undervisning av legitimerade och behöriga lärare, förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero, elevers deltagande i planen mot kränkande behandling, personals agerande vid kränkande behandling, anmälan och utredning av kränkande behandling samt skolans arbete med ordningsregler.*

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter hösten 2023 inlett en tillsyn av Strömsbergsskolan i Jönköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Strömsbergsskolan följer gällande bestämmelser om undervisning och lärande samt skolans arbete med att skapa trygghet och studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 6 september 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans senaste dokumenterade kvalitetsarbete avseende trygghet och studiero, skolans två års senaste planer mot kränkande behandling, skolans ordningsregler, resultat av skolans senaste enkäter avseende trygghet och studiero samt tre kränkingsanmälningar. Rektorn har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ska vidare se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Föreläggande

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens två års senaste planer mot kränkande behandling. Av planerna framgår det inte några planerade åtgärder som ska genomföras för att förhindra och förebygga kränkande behandling. Vid intervju med rektorn framkommer att skolan behöver få en bättre struktur för arbetet med planen mot kränkande behandling avseende identifiering av mål. Löpande avstämningar behöver göras under året för att det sedan ska kunna göras en större analys vid läsårsslut.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vidare framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 6-8 §§ skollagen)

Av förarbetena framgår bland annat följande om plan mot kränkande behandling. Huvudmannen för verksamheten, eller den huvudmannen bestämmer, bör regelbundet se över planen, så att den är anpassad efter de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Vidare anges att det allmänt kan sägas att planen dels ska ta sikte på ingripanden i akuta situationer, dels avse både förebyggande och uppföljande verksamhet. Den ska innehålla rutiner för hur personalen i verksamheten ska agera, ansvarsfördelning samt hur händelser och åtgärder ska dokumenteras med mera. (prop. 2005/06:38, s. 139)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att skolenhetens aktuella plan mot kränkande behandling saknar en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Jönköpings kommuns verksamhet vid Strömsbergsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller planen mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Jönköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning av behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsoteam framgår att elever ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Rektor uppger att det är ordinarie lärare som ansvarar för undervisning och planering då elev lämnar klassrum, till exempel, för att arbeta i grupprum tillsammans med elevassistent. Av intervjun med elevhälsoteamet framgår att läraren ansvarar för undervisningen och att elevassistenten utför den.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att definitionen för undervisning är processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. (1 kap. 3 § skollagen)

Av skollagen framgår att en legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1-3. (2 kap. 15 § skollagen)

I skolförordningen anges att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för kunskaper som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. (5 kap. 2 § skolförordningen)

Eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, om huvudmannen inte har rätt att tillämpa en undantagsregel. Av skollagen framgår att endast den

som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § första stycket skollagen)

Det framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framgår att ett flertal åtgärder har genomförts för att skapa trygghet och studiero på skolan. Bland annat genom att personalen alltid finns nära eleverna i allmänna ytor och i omklädningsrum, att det genomförs rastaktiviteter samt att de arbetar med klassrumsregler, ordningsregler och trygghetshanden. Vidare framgår av intervju med rektorn att huvudmannen säkerställer att skolenheten ges förutsättningar, bland annat genom så kallat skolstöd för att förbättra organisationen övergripande samt kompetensutveckling för personalen. Elevers och lärares arbetsmiljö har förbättrats tack vare att huvudmannen möjliggjort anställning av två resurspersoner.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevernas medverkan i planen mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjun med elevhälsoteamet framgår att planen mot kränkande behandling revideras av trygghetsteamet genom att de tittar på utvärderingen av den. Vid skolstart lyfts den uppdaterade planen med personalen och de får i uppgift att ta med den förkortade versionen av planen till eleverna. Rektorn uppger att det är viktigt att låta eleverna vara delaktiga i arbetet. Lärarna uppger att eleverna är delaktiga i arbetet med att upprätta och följa upp planen mot kränkande behandling vid klass- och elevråd.

Rättslig reglering

Av förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Personals agerande, anmälan och utredning gällande kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsoteam, lärare och elever framgår att alla som arbetar på skolan motverkar kränkande behandling av elever genom att agera då en elev utsätts för kränkande behandling. Då personal får kännedom om att elev upplever sig kränkt anmäls detta till rektor och rektor anmäler det vidare till huvudmannen. För varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar ser huvudmannen till att det startas en utredning där omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna utreds.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. (5 kap. 6 § skollagen)

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Av förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vidare framgår att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete med ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans ordningsregler. Rektorn uppger att trygghetsrådet arbetar fram ordningsreglerna tillsammans med eleverna via elevrådet och att hon sedan beslutar om dem.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningensreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Christina Hjalmarsson.
Utredaren Lena Puman har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även Helena Lanver medverkat.